

EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEK

**SEMMELWEIS EGYETEM
FOGORVOSTUDOMÁNYI KAR**

**SZÁJÜREGI RÁK KOMPLEX MEGELŐZŐ PROGRAM
TÖBBSZINTES KOMMUNIKÁCIÓ SEGÍTSÉGÉVEL**

Beszéljünk

...a szájüregi rákról

Tények

Fiatalok, idősebbek, dohányzók, vagy nem dohányzók; idén több, mint 57.000 szájüregi rákos megbetegedés várható Európában, Magyarországon évente mintegy 3.600 embernél alakulhat ki ilyen daganat. A korai felismerés hiányában közel minden második érintett meghal.

Vizsgálat

Az önvizsgálat egyszerű, akár életmentő lépés. Ha szájüregében, vagy az ajkakon, három héten belül nem gyógyuló sebet, vörös vagy fehér foltot, a szájnyálkahártyán, a nyakon rendellenes duzzanatot, csomót észlel, felmerül a gyanú, hogy Önnél ilyen betegség kezdődött.

Teendő

Ismerje meg a kockázati tényezőket, rendszeresen keresse fel fogorvosát, és kérje, hogy végezze el a pár perces szájüregi rákszűrést.

További információkért látogassa meg a www.mouthcancer.org honlapot

International
Dental Health
Foundation

Magyar Rákellenes Liga®

A szájüregi rosszindulatú daganatok száma világszerte, és Magyarországon is emelkedő tendenciát mutat: 2012-ben 127000 ember halt bele világszerte, Magyarországon 1500 páciens életét követelte. Európában az új esetek számát tekintve és a halálozási számot tekintve is az első helyen állunk-sajnos. 2001-től 2011-ig emelkedő tendenciát mutattak ezen értékek, 2011-től stagnálás figyelhető meg e tekintetben, bár így is rendkívül nagy esetszámot figyelhetünk meg. Viszonyítás képpen: évente hozzávetőlegesen 400-an hálnak meg méhnyakrákban, 2015-ben 579-en haltak meg közúti balesetben (v.ö: 1400 beteg halt meg szájüregi daganat miatt).

Mi okoz szájüregi daganatot? A szájüregi daganatok multikauzálisak, a dohányzás, mértéktelen alkoholfogyasztás, a rossz szájhygiéna, a mechanikai irritáció, UV-sugárzás, HPV-fertőzés mind oki tényezők, azonban véleményünk szerint Magyarország kiemelkedően rossz helyzete a páciensek fogászati szűrővizsgálaton történő rendkívül ritka, rendszertelen megjelenése. A szájüregi daganatok egy alapos fogorvosi vizsgálattal kiszűrhető. A legnagyobb probléma, hogy a páciensek nagy része csupán fájdalom vagy esztétikai okokból látogatja a fogorvosi rendelőt. Szintén nagy probléma, hogy a még egészségtudatos páciensek sincsenek tisztában a szájüregi rák jelentőségével, annak veszélyével, a megelőzés lehetőségével. A szájüregi daganatok hosszú hetekig, hónapokig, adott esetben egy-két évig tünetmentesek, nem okoznak panaszokat. Kezdeti stádiumban is diagnosztizálható, ilyenkor jól reagálnak a sebészi és szükség esetén onkológiai kezelésekre. Amikor a páciensek már nyelési nehézségre, fájdalomra panaszkodnak, akkor az előre haladott stádiumban lévő daganat rendkívül agresszív, sokkal rosszabb prognózisú. Konklúzióként levonható tehát, hogy ezen nagyon magas halálozási szám visszaszorítása a korai diagnózisban rejlik, melynek feltétele a páciens rendelésen történő megjelenése. Orális Diagnosztikai munkacsoportunk tehát azt a célt tűzte ki 2011-től, hogy megpróbálja különböző fórumokon, programokon több lépcsős szinten elérni a betegeket, felhívni a figyelmet a szájüregi daganatok valós veszélyére, tényére, ennek megelőzésének lehetőségére.

Munkánk során részt vettünk többek között:

- 2011-ben Nagyszékelyen egészségnapon, ahol fogászati és stomatoonkológiai szűréssel egybekötött ismeretterjesztő prezentációt tartottunk
- 2012, 2013, 2014-ben a Kutatók Éjszakája Programon vettünk részt, ahol kiemelkedő érdeklődést mutattak az oda látogatók, ezen rendezvényeken is közérthető, interaktív prezentációval és szájüregi rákszűréssel vártuk az oda látogatókat.
- 2014-ben a Szűrések éjszakáján vettünk részt, hasonlóan nagy érdeklődést mutattak pácienseink, itt is előadás és stomatoonkológiai szűrés várta pácienseinket
- 2015-ben az Egészséges száj napján stomatoonkológiai szűréssel és száj-higiéniás tanácsadással vártuk pácienseinket, a rendezvényen Müller Péter Sziámi a hazai zenei élet egyik nagy ikonja, valamint Növényi Norbert olimpiai bajnok birkózó is megjelent
- Idén novemberben lesz a szájüregi rák hónapja, terveink szerint kiemelt programmal várjuk az érdeklődőket

Pácienseinket igyekszünk az interneten, és a televízióban is elérni, többször jelentünk meg a médiában.

Ezen kívül egy figyelemfelkeltő poszter, szórólap áll rendelkezésünkre, mely a célra törő, közérthető. (csatolva). Továbbá szűréseink során egy közérthető, a problémát feldolgozó prezentáció is a páciensek figyelmének felkeltésére hivatott (csatolva). Jelenleg még folyamatban van egy kis film is, mely egy időben diagnosztizált, és meggyógyult szájüregi daganatos páciensünket mutatja be, ezzel is a pácienseink felé egy megfogó benyomást szeretnénk gyakorolni.

Ezen kívül úgy gondoljuk, hogy a célunk érdekében, mely nem kisebb, mint a szájüregi daganatos betegek számának visszaszorítása fogorvostan-hallgatóknak és kollégáknak is igyekszünk felhívni a figyelmét a szájüregi daganatok prevenciójának fontosságára. Továbbá Stomatoonkológiai kurzust indítottunk negyedéves fogorvostan-hallgatóknak.

Szakmai munkánk is több lépcsős. Intézetünkben az országban egyedülként nálunk megtalálható, a korai diagnózist segítő készülék, a VELscope is, mely kiváló kiegészítése a szabad szemmel történő stomatoonkológiai szűrővizsgálatnak. Célzott szájüregi-rákszűrést szervezünk, mely az intézet honlapján elérhető, a páciensek díjmentesen jelentkezhetnek, jelentkeznek. 2014 óta leszűrt pácienseink száma meghaladja a 2700 főt.

Fontosnak tartjuk továbbá a téma tudományos hátterének bővítését, ezért A szájüregi daganatok korszerű diagnosztikai és prevenciósi lehetőségeinek vizsgálata címmel egy Ph.D. munkán is dolgozunk (64/2015 számú SE TUKEB engedély), hogy tudásunkat továbbfejlesztve segíthessük pácienseink mielőbbi diagnosztikáját és a szájüregi rák prevencióját.

Összefoglalva tehát munkacsoportunk által végzett, a pácienseket több lépcsőben megszólító, elérő kommunikációs tevékenységünk a következőkből tevődik össze: szervezett, médiában beharangozott programokon tartott interaktív előadás és szájüregi rákszűrés (Kutatók Éjszakája, Szűrések Éjszakája, Egészséges száj napja), közismert személyek bevonása a téma népszerűsítése érdekében (Müller Péter Sziámi, Növényi Norbert), Figyelemfelkeltő poszterek kihelyezése a programokon, az intézetben, hasonló szórólapok kiosztása, internetes kis-vidéó, interjú a szájüregi daganatokról, televíziós műsorban, rákellenes kiadványokban, weblapokon történő megjelenés a téma fontosságát hangsúlyozva. Második lépcső a leendő fogorvosok megszólítása, a téma óriási jelentőségének tudatosítása az új

generációban, felkészítve őket a páciensek megfelelő instruálására, motiválására. Harmadik lépcsőként tekinthető az interdiszciplinális kommunikáció, ugyanis a probléma feltárásával szélesebb körben nyílik lehetőség a páciensek figyelmének felkeltésére a szájüregi rák vonatkozásában (nőgyógyász kollégák segítségével). Negyedik lépcsőnek tekinthető az intézetben végzett célzott stomatoonkológiai szűrés, mely interaktív, a páciensek kérdéseikre választ kapnak, az etiológiai tényezők bemutatásától kezdve az önvizsgálat ismertetéséig teljes körű felvilágosításban részesülnek. Ötödik lépcsőként pedig a tudományos munkáinkkal kívánjuk emelni munkacsoportunk színvonalát, újabb ismeretek feltárására törekedve.

Eredményeinket röviden összefoglalva elmondhatjuk, hogy tevékenységünkkel a szűrésekre jelentkezett páciensek számának növekedése, a páciensek és kollégák visszajelzései alapján jó úton járunk, hogy minél nagyobb figyelem irányuljon a szájüregi rák jelentőségére, minél nagyobb számban tudjuk kiszűrni a szájüregi daganatos pácienseket, így korábbi stádiumban nyílik lehetőség a kezelésükre, növelve az esélyt a túlélésre. Tisztában vagyunk vele, hogy nagy feladat áll előttünk, mely folyamatos, kitartó munkát igényel, de hiszük, hogy néhány éven belül a halálozási statisztika csökkenése igazolni fog bennünket.

